

VALMIERAS KĪMIKIS

Par svētkiem un darba laiku

Pamatojoties uz Latvijas Republikas likumu par svētku un atceres dienām, rūpnīcā ar direktora pavēli mainīta darba laika bilance 1990. gada IV ceturksnī:

- Atceltas svinamās dienas 7. un 8. novembrī.
- No jauna noteiktas svinamās dienas 26. decembris un 31. decembris (25. decembris jau ieskaitīts darba laika bilancē).
- 24. decembrī darba laiks darbiniekiem, kuri strādā normālos apstākļos, saīsināts par vienu stundu.
- Sakarā ar darba laika pārsniegšanu I pusgadā un jūlijā — pavisam 5 stundas 45 minūtes — piektdien, 2. novembrī, darba laiks tiek saīsināts par 2 stundām, 9. novembrī — par 1 stundu un 45 minūtēm visiem, kas strādā dienas maiņā.

VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRAS RŪPNĪCAS IZDEVUMS

Avīze iznāk kopš 1979. gada 25. oktobra

CETURTDIEN,
1990. gada 1. novembrī

Nr. 41 (562)
Cena 1 kapei

Pārdomas pēc neatzīmētiem svētkiem

Rūpnīcas komfortablā autobusa «Ikarus» vadītāju **Gunāru Rāviču** labi pazīst daudzi uzņēmuma strādājošie un viņu ģimeņu locekļi. Cik reižu gan Gunārs viņus nav aizvīzinājis uz Rīgas teātriem, koncertzālēm, cirku. Daudzi rūpnīcas laudis ar šo autobusu braukuši ekskursijās. Ne vienu reizi vien braukts arī uz ārvalstīm — Čehoslovākiju, Poliju un citām. Arī tagad Gunārs Rāviča vadītājs «Ikarus» atrodas aiz Latvijas robežām — šoreiz Bulgārijā, aizvīzinot uz turieni Latvijas šī gada futbolā čempionāta uzvarētājus «Gaujās» puīšus. Kopā ar Gunāru Rāviču garāka ceļa parasti dodas vai nu **Jānis Rūks**, vai **Ivars Balodis** — arī pieredzējuši un prasīgi autovadītāji.

Gunārs, Jānis, Ivars ir trīs no rūpnīcas 12. ceha automašīnu vadītāju saimes. Pavisam viņu ir vairāki desmiti. Ceha pārziņa ir ap četrdesmit automašīnu, autoceļtņu, ekskavatoru un citās tehnikas. Tai skaita lielais un divi mazāki autobusi, mikroautobuss «Latvija», lielais skaitis kravas automobiļu un pašizkrāvēju. Tie brauc gan pa tūviem, gan tāliem ceļiem, aizvedot rūpnīcas produkciju, atvedot materiālus vai izejvielas. Daļa mašīnu tiek izmantota uzņēmuma iekšējam vajadzībam, saimniecisko uzdevumu izpildei utt. Ar vārdu sakot, uzdevumi ir plaši un daudzveidīgi. Automašīnas ar VSSR emblemu redzamas gan Maskavā, Leningradā un Rīgā, gan Lietuvā un Igaunijā, Baltkrievijā, Ukrainā, citās PSRS republikās. Lūk, arī tagad autova-

ditāji **Vladimirs Gubins** un **Aleksandrs Saimordanovs** devušies uz KAMAZ'u, lai turp nogādātu rūpnīcā ražoto audumu. Lasītājam būs interesanti uzzināt, ka ikvienu KAMAZ rūpnīcas automašīna tiek izmantoti pie mums ražotie tehniskie stikla audumi. Bet no turienes pretī saņemam rezerves daļas. Jā, tiešie sakari starp uzņēmumiem ir ļoti izdevīgi.

Visu augstāk minēto un vēl daudz ko citu mums pastāstīja 12. ceha priekšnieks **Boriss Fajēvičs**.

Ne jau viss rit gludi transportnieku dzīvē. Ka jau visā valstī, pa-

stāvīgi jūtams rezerves daļu un dažādu materiālu trūkums, asi izjūtama degvielas krīze. Tāpēc ceha priekšnieka noskaņojums nebūt nav optimistisks.

— Jāstrādā, — saka viņš. — Jānodrošina ar transportu komercdienests, daudz jāveic transportam, kas apkalpo rūpnīcas iekšējos dienestus un cehus, saimnieciskos darbus, pieved produktus ēdnīcai utt. Tāpat palīdzam ar transportu arī rūpnīcā strādājošajiem, pildam maksas pakalpojumu uzdevumu. Transporta līdzekļu vadītāju kadri mums nav slikti, cilvēki nopelna pēc padarīta darba.

Viena no sāpīgākajām problēmām ir sliktas ražošanas un sadzīves telpas. Tāpēc ceha laudis ar nepacietību gaida jauno korpusu ar garāžām, remonta zonu, krāsošanas kameru, metināšanas kameru, sadzīves telpām, administrācijas telpām. Pojektu izstrādājis 19. ceha meistars **Arvids Vazdijs**. Ielikti pamati, bet tālākiem darbiem trūkst materiālu. Uz jautājumu, kad paredzēts jauno cehu nodot ekspluatācijā, ceha priekšnieks skumīgi atbild: «Labi, ja piecu gadu laikā uzcels...». Būvdarbus veikt apņēmies kooperatīvs «Gauja». Nu ko, cerēsim, ka tik ilgi nebūs jāgaida, ka materiāli būs un celtnieki strādās labi...

Agrākajos gados oktobra beigās tika atzīmēta Autotransporta darbinieku diena, godināti automašīnu vadītāji un citi šīs nozares darbinieki. Tagad profesiju svētki vairs «nav mode». Bet zēl... Lai kādas arī būtu politiskās vētras, atcerē-

ties, godināt, paslavēt godīgi un apzinīgi strādājošus un ilggadējus vienas vai otras nozares cilvēkus, nūdien, nekāites ne vienai, ne otrai fronteī, partijai, kustībai. Jo labi

padarītais darbs ir vienādi svarīgs un vajadzīgs visiem.

BORISA FAJĒVICIA domas uzklausīja **HERMANIS HERCBERGS**

○ Rūpnīcas «Ikarusa» vadītājs **Gunārs Rāvičs**.

○ Viens no jaunās paaudzes autovadītājiem **Ilmārs Pūcītis**. **ALEKSEJA KOZIŅECA** foto

LIETIŠKĀS TIKŠANĀS

Rūpnīcā atkal ir ieradusies viesi. Šoreiz — no Čehoslovākijas un Polijas.

Polu viesi ir no Lodzas rūpnīcas «Artech», ar kuru mūsu rūpnīcā veidojas arvien ciešāki sakari. Kā zināms, šī rūpnīca aušanas ceha vajadzībam izgatavo rezerves daļas, tai skaita arī Rūti stellem. Sovasar Lodzas tuvumā «Artech» atpūtas bāzē atpūtas mūsu uzņēmumā strādājošo bērni, uz turieni

bija devušies arī mūsu sportisti. Bērni no Lodzas savukārt atpūtas Valmierā.

Sarunas ar Lodzas uzņēmuma pārstāviem tika spriests par tam daļām un materiāliem, ko iepirkšim no «Artech». Parakstīta arī vienošanās par bērnu un sportistu delegāciju apmaiņu starp abām rūpnīcām 1991. gadā.

Nedēļas sākumā pie mums ieradās arī speciālisti no cehu tekstil-

iekārtu rūpnīcas Lomnicē. Kā zināms, mūsu rūpnīcas aušanas cehā pārbaudi izgāja jaunas žakarda stelles, kas izgatavotas Lomnices rūpnīcā. Tagad pārbaudes laiks ir beidzies. Kopīgi tiek pētīti un analizēti pārbaudes rezultāti. Sarunu gaitā paredzēts arī noslēgt kontraktu par 8 šādu žakarda stēļu iegādi mūsu uzņēmuma vajadzībām. Tas dos iespēju paplašināt dekoratīvo audumu sortimentu.

Vienā no laikraksta nākamajiem numuriem publicēsim intervju par sarunu rezultātiem ar galveno inženieri **Andri Brutānu**.

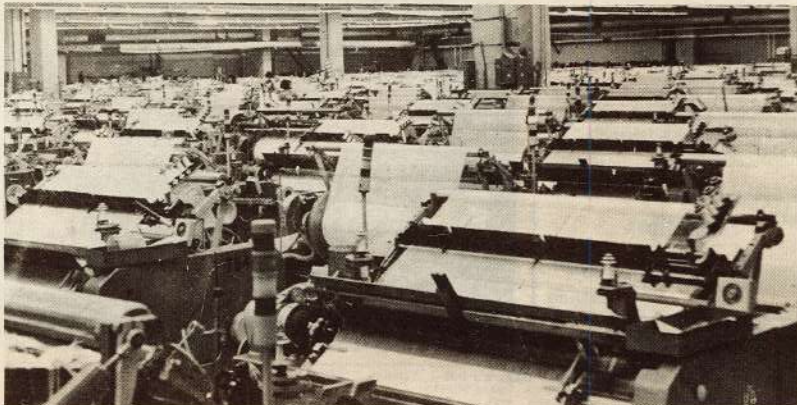
JAUNUMS PIRMAJĀ CEHĀ

Ar rūpnīcas direktora pavēli ieceltā komisija galvenā inženiera **Andra Brutāna** vadībā pieņēmusi ekspluatācijā dolomīta izkraušanas mezglu I. ceha sastādīšanas nodarbi.

Jaunā iekārta, kas izgatavota pēc ceha darbinieku pieteikuma, paredzēta dolomīta izkraušanai no vagoniem. Tā sastāv no lentas konveijera un elevatora. Pēc jaunā mezglā stāšanās dar-

ba ierindā dolomīts no vagoniem vairs nebūs jāizkrauj dzelzceļa stacijā un jānogādā ar autotransportu uz rūpnīcu. Tagad vagoni iebrauks rūpnīcas teritorijā pie sastādīšanas iecirkņa un dolomīts ar jaunās iekārtas palīdzību tiks iekrauts cehā.

Līdz ar to atrisinātas vairākas problēmas: darbs ir mehānizēts; dolomīts vairs nav jāglabā zem klajās debess.

Austuve.

LAI ZINĀTU LIKUMUS

Sodien, 1. novembrī, rūpnīcā sākas darbinieku juridiskās apmācības. Vairāk nekā 100 vadošo darbinieku, speciālistu, ekonomistu, finansistu, grāmatvežu un citu profesiju pārstāvi šīs dienas noklausīsies lekciju ciklu par aktuālām ekonomiskajām un ar to saistītām tiesiskām problēmām. Kursu klausītāji tiks iepazīstināti ar Latvijas Republikas likumiem un likumprojektiem par īpašumu, dzīvokļu likumdošanu, uzņēmējdarbību, kooperatīviem, akciju sabiedrībām un daudzām citām problēmām. Par lektoriem ar Latvijas juridiskā centra starpniecību uzaicināti republikas vadošie juristi, kuri paši piedalījušies un piedalās jauno likumu izstrādāšanā.

Paredzams, ka vienā no dienām rūpnīcā ieradīsies plaši pazīstamais Latvijas jurists, Augstākās Padomes deputāts **Andris Plotnieks**, kas runās par tiesisko reformu un vairākām politiskām problēmām.

Noorganizētas divas grupas latviešu un viena — krievu valodā. Paredzams, ka notiks vēl vairāki šādu lekciju cikli turpmākajos mēnešos.

QUO VADIS, DOSAAF?

Mūsu dzīvē ienākušas lielas pārmaiņas. Gribam dzīvot brīvi, darīt vai nedarīt pēc sava prāta. Visu, kas saistīts ar PSRS, uzskatām par nederīgu. Tādas pašas domas ir arī par DOSAAF. Bet vai galvenais ir nosaukums? Ir taču biedrības ar jauniem nosaukumiem, bet darbība nav izmainījusies. Mūsu biedrība kopš 1. jūlija ar armiju nebedrojas, taču es gribu jautāt vai tas ir pareizi?

Ar 1. jūliju armija, pēc mūsu pašu gribas, savāca savu tehniku un mašīnu līdzekļus no autoskolām, un tagad mūsu bērni vairs nav jāstūda mašīnās par šoferiem un BTK vadītājiem. Kolēģi sporta biedrībā «Daugava» arī ir domājuši par taupību un nolikvidējuši savas sporta skolas, tās bija arī lauku rajonos. Pārejot uz saimnieciskā aprēķinu, ar šāda veida domāšanu iegūsim daudz brīvu jauniešu. Bet kaut kur viņi savu brīvo laiku gribēs likt. Vai viņu nodarbināms pietiek loģu un atkritumu urnu? Saubos...

Mūsu kolektīvā mēs lietas labā kaut ko darām, taču vajadzētu vairāk. Vecāku interesēs taču būtu, lai jaunie iemācās kaut ko derīgu. Mēs piedāvājam nodarboties ar automodeļiem, zemūdens sportu. Strādājošie jaunieši var nodarboties ar šaušanu, auto pašnieki — ar autosportu. Tomēr jāpatur prātā, ka tehniskie sporta veidi nav vienai

dienai. Jāpieliek darbs, sistemātiski treniņi un tad ieguveji būs gan pašī sportotāji, gan viņu ģimenes. Daudz vai maz, taču kaut ko dod arī veselībai šāda atslodze no dzīves stresiem.

Ja jau kādam nepatīk nosaukums «DOSAAF», esam par to domājuši, gribētu arī jūsu priekšlikumus. Automodeļistu sekciju esam nodēvējuši par automodeļu klubu «Miniauto», dalībnieki ar saviem rezultātiem citu republiku sacensībās to ir nopelnījuši. Pārējai darbībai — šaušanai, auto sportam un zemūdens sportam varētu būt nosaukums «tehnisko sporta veidu klubs «Vitros».

Tas būtu atbilstoši, jo galu galā mūsu darbības mērķis būs tehniskā sporta veidi. Līdzšinējo politisko aktivitāšu periodā sportotāji cehos ir iekā pieklusuši, bet ne gluži visos.

Vajadzētu sanākt cehos kopā un kolektīvos parunāt, ko darīt sportošanās labā, varbūt ieviest vēl kādu sporta veidu. Kādas nodarības gribētu vecāki saviem bērniem! Automodeļistu taču apgūst pilnu atslēdznieka darba iemaņu programmu. Līdz šim arī rūpnīcā šīs iespējas atbalsta un, droši vien, tāpēc mūsu sporta veidi nav iznikuši, ir patronas, ir labi ieroči, ir zemūdens sporta aprīkojums, ir motorīpi modeļiem. Par 500 mūsu organizācijas biedriem esam no maksājuši biedru naudu.

Sagād vairākos republikas DOSAAF plēnumos ir spriests par nākotni, notikušas konsultācijas ar Latvijas valdību. Secinājums ir viens, ka tehniskie sporta veidi republikai ir vajadzīgi, tikai pašiem jāatrod savas finansēšanas iespējas, jāveido ražošanas iecirkņi vai arī jākooperējas ar kooperatīviem. Republikas organizācija plāno savu nākamo darbību veidot uz līguma attiecībām. Tas dotu iespēju perspektīviem sportistiem sevi nodrošināt lielos klubos. Parejo darbība bus atkarīga no sava uzņēmuma iespējām.

Mums ir radīta zināma rezerve: ir pašiem savas sporta bāzes (ar olimpiskajās sporta veidos).

Pastāvot rūpnīcas sadarbībai ar kaimiņu valstīm, laika gaitā var izveidoties arī labas sportiskas attiecības. Tehnisko sporta veidu federācijas sadarbojas arī ar Eiropas valstu federācijām.

Gribētos, lai mūsu lēnām vērojams kolektīvs ar sportošanu kļūtu veselīgāks. Vesela cilvēka vienmēr ir možāks gars un optimistiskāks skats uz dzīves grūtībām. Veiksmi sportā!

IMANTS JERKINS,

DOSAAF pirmorganizācijas priekšsēdētājs

P. S. Ja kādu interesē nodarbošanās ar Baggi-350 cm³, tad lēpat Valmierā, Raiņa ielā 4-2 var sarunāt gatavo braucamo.

Apgūst valodas

Sajā mācību gadā rūpnīca darbojas vairāki valodu kursi: 18 strādnieki un inženierlehniskie darbinieki apgūst latviešu valodu pieredzējušas skolotājas **Olgas Leves** vadībā. Mācības notiek divas reizes nedēļā.

Mācības notiek arī vacu valodas kursos. Par pasniedzēju strādā 1. vidusskolas skolotājs **Igors Bērziņš**.

Vēl ir iespējams pieteikties gan latviešu, gan arī vacu valodas kursos!

Cienījamie «Atmodas» un «Baltijskoje vremja» lasītāji!

Sākot ar 1991. gada 1. janvāri, LTF VSSR nodala šīs avīzes rūpnīcā neizpildīs. Nodrošināsim tikai stendus un bibliotēku ar avīzēm.

Līdzām interesentus avīzes pasūtīt. Tas vēl ir iespējams līdz 15. novembrim.

«Atmodas» indekss 68109, pasūtījuma cena uz gadu — 26 rb.

«Baltijskoje vremja» indekss 68122, pasūtījuma cena uz gadu — 18,72 rb.

ALDIS ZEIBOTS,
LTF VSSR nodalas priekšsēdētājs

PRECIZĒJUMI

Iepriekšēja «Valmieras Ķīmika» numura materiāla «Garantijas sievietēm» 12. punktu jālasa sekojošā redakcija:

«Laiku, uz kuru piešķirts papildatvaļinājums bez darba algas saglabāšanas, neieskaita staža, kas dod tiesības uz turpmāku ikgadejo atvaļinājumu.»

Atvaļinojamies lasītājiem par pieļauto kļūdu.

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā ievietotajam materiālam «Cīvēks un puķes» nepareizi minēts gaļas ceha vadītājas uzvārds. Viņas pareizais uzvārds ir **Viksnā**. Līdz ar to arī paraksts zem fotoattēla pareizti jālasa: «Valmieras sabiedriskās ēdināšanas apvienības direktors Nikolajs Milovankins ar rudens ziedu velti pateicas **Laimai Viksnai**...» un tālāk kā tekstā.

Redakcija atvainojas Laimai Viksnai, ēdnīcas «Vitrium» kolektīvam un lasītājiem par pieļauto neprecizitāti.

Teorija racionalizatoriem

Septembrī Novopolockas kvalifikācijas paaugstināšanas institūts organizēja triju dienu nodarības par izgudrošanas metodikas problemām. Piedalīties seminārā bija aicināti dažādu ražotņu vadītāji un speciālisti. Tie galvenokārt bija administratori, bet nevis paši racionalizatori, kuri tieši nodarbojas ar izgudrojumiem.

Trīs dienas jaunie speciālisti no Novopolockas un Harkovas sniedza bagātīgu informāciju par izgudrošanas uzdevumu risināšanas teoriju (TRIZ). Mūsu laikraksta krievu izdevuma 38. numurā bija ievietots **Aleksandra Čizova** no 13. ceha, raksts «Kas ir TRIZ», kurā bija iztirzāti šīs problēmas teorētiskie aspekti. Si teorija, ko sēdesmitajos gados izstrādājis G. Altšulers un viņa sekotāji, ir ļoti efektīva. Tā dzīvo, pilnveidojas, tiek pārvērstā programēšanas valodas un plaši izplatās pa visu planētu. Vairākas pilsētas, arī Rīga, ir radītas TRIZ asociācija. Pedējos gados izdoto grāmatu saraksts, kas veltītas šai teorijai, atrodas pie rūpnīcas vecākās racionalizācijas inženieres **Astras Janšones**.

TRIZ sastāvelements ir standarta metožu kompleks tehnisko pretunu pārvarēšanai, kas rodas uzdevumu risināšanas gaitā. Šie «standarti», cik apbrīnojami tas arī neļiktos, palīdz atrast nestandarta variantu, pārvērt domāšanas kūrūmu. Šādu standartu ir ap četrdesmit. Par dažiem no tiem sīkāk pastāstīts laikraksta krievu izdevuma 40. numurā.

«Standartu» pilnajam komplektam izstrādāta speciāla tabula.

Kā jau katrā zinātnē, arī šai teorijai ir savi fundamentālie likumi, kas darbojas neatkarīgi no tā, vai mēs tos izmantojam intuitīvi, vai pielietojam apzinīgi.

Par svarīgāko no tiem var uz-

skatīt to, ka jebkura mehānisma darba orgānam obligāti jāattīstas vispirmajā kārtā. Bet pati tehnikas attīstība iet pa līniju: cietais — šķidrās — gāzveidīgais — lauks. Tātad, ja ir nepieciešams pacelt kvalitāti augstākā līmenī izmantojamo mehānismu, nepieciešams dot prioritāti tā darba orgānam un patērētājam tā pilnveidošanu un attīstību. Ir lietderīgi atgādināt, ka ikviens darbspējīgs mehānisms sastāv no četrām obligātām sastāvdaļām: dzinēja, transmisijas, vadīšanas orgāniem un darba orgāna. Virpāi darba orgāns ir grieznis, automobilim — ritenis un tā tālāk. Darba orgānu raksturo tā mijiedarbība ar ārējiem priekšmetiem un to izmaiņām, vai arī šo priekšmetu izskats un enerģijas daudzuma izmaiņas. Sarežģītiem mehānismiem, piemēram, lidmašīnām var būt vairāki darba orgāni; lidmašīnai tie ir spārni un propellers (vai dzinēja reaktīvā strūkļa).

Runājot par metalapstrādi, var apgalvot, ka krasi paaugstināt virpās funkcionālos raksturojumus var, ja cieto griezni nomaina ar šķidro, vai, tas ir vēl labāk, ar gāzveida. Var liela mēra kompjuterizēt vadīšanas līdzekļus, pilnveidot un padarīt ērtāku transmisiju un dzinēju, bet, ja grieznis atpauks savā attīstībā, nebūs iespējams ieviest jaunas tehnoloģijas, panākt darba ražīguma strauju kāpināšanu. Tas ir tikai viens piemērs, kas raksturo TRIZ neizmējamās iespējas.

Daudzos gadījumos tiek pārvarētas vairākas attīstības pakāpes. Piemēram, metalapstrādē šķidrās grieznis izplatīts ievērojami mazāk nekā plazmas uzšāšana, ko sekmiņi pielieto arī mūsu rūpnīcās 17. cehā (attēla). Un šādu progresīvu procesu un papēmienu ir ļoti daudz.

Pēc **ALEKSANDRA ČIZOVA** sagatavotiem materiāliem

UZVARĒTĀJI — 2. CEHA KOMANDA

Par uzvarētājiem zibensturnīrā (P. Bukaiņa piemiņas kausa izcīņā), kurā piedalījās desmit komandas, kļuva 2. ceha futbolisti.
Attēla: (no kreisās) Ints Priedītis, Aldiņš Mareņis, Valērijs Brokāns, Igors Auželis, Artūrs Torā. Komanda spēlēja arī Ansis Vidriņķis un Aivars Auželis.
ANITAS MARTINSONES foto

Replika

Ko aiznesīsīm nākamreiz?

29. oktobrī, apmēram pl. 9.30 kafejnīcās «Saiva» apmeklētāji ievēroja, ka divas spēlētājas no o. maņas aiznesa līdz kafejnīcas tāsītes un apakštāsītes. Kad vairākas reizes tika apstāģāts ar spēlētāvu, trauki atradās pie spēlētājas, kuru šoreiz nosauksim par «Z» jaunkundzi, bet nākamreiz, ja tas atkārtosies, tad gan sauksim pilnā vārdā.

Cits gadījums novērots ausšanas tēhā. Vecajā austuvē vīriešu tualetī bija glīli izskrīvēta starpdurvjū atslēga ar visu rokturi un aiznesta...

Ko aiznesīsīm nākamreiz? Kafejnīcās galdīņū vai stelles?...
BONIFACIJS

INFORMĀCIJA

Rūpnīcas darbinieki, kas 22., 23. un 24. oktobrī kopsaimniecībā «Kopsolis» palīdzēja ražas novākšanas darbos, var iegādāties kartupeļus par 30 kap. kilogramā, bet ne vairāk par 200 kg par katru nostrādāto dienu.
Tuvākas ziņas pa tel. 287 un 21356.

16. novembrī pl. 19 Valmieras kultūras namā **SVĒTKU BALLE**

Visiem, kas prot svētkus godāt
* ar optimistisku noskaņojumu,
* ar polonēzi un dziesmu,
* ar savu mīļāko cilvēku,
* ar vakartēru izvedināšanu,
* ar mākslu piedalīties, baudīt un tērot.
Spēlēs divi orķestri, darbosies divi bāri, bus valsa maratons, tikšanās un... vakara pārsteigums.
Bīlešu iepriekšpārdošana. Izziņas pa tel. 21597.

Rūpnīcas ēdnīcā steidzami vajadzīgi virtuves strādnieki. Pieteikties pie šefpavāra — tel. 235, 21007.

Ievēribai

Dārkopības biedrībā «Gauja» ir pārdodami trīs iekopti un apbūvēti zemes gabali (viens no tiem «Kļūju» sektora). Tuvāka informācija pa tel. 32965 pēc pl. 19.

Valde

Līdzjūtība

Skumstam līdzī Zinaidai Mīņinai, brāli kapu kalnīgā pavadot.
Darbabiēri

Par izdevumu atbild
L. DREIMANE

